

Op 16 september 2024 zijn bij de raadsgriffie vragen binnen gekomen van mevrouw Yara Hummels van de fractie PvdA gericht aan de voorzitter van de Raad op grond van ex artikel 35 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de Raad. Het college van Burgemeester en Wethouders beantwoordt de vragen als volgt.

Betreffende beantwoording schriftelijke vragen van mevrouw Yara Hummels (PvdA) inzake Antwoorden art. 35 vragen PvdA met als onderwerp "Bijeenkomst Defensie".

Geacht college,

De PvdA was aanwezig bij de informatieavond van Defensie, net als vele andere inwoners. Het werd ons duidelijk dat Defensie nog veel aan het uitzoeken en doorrekenen is, dus hele concrete informatie hebben we niet kunnen krijgen. Omdat wij vinden dat we beter geïnformeerd moeten worden, heeft de PvdA de volgende vragen aan het college:

1. Defensie laat nu een MER opstellen. Bij het opstellen van een MER wordt er normaal gesproken gewerkt met scenario's die worden doorgerekend.

a. Welke scenario's zijn dit?

ANTWOORD

Defensie rekent de volgende scenario's door:

- Gebruik van Twente airport voor 1.150 sorties (starts en landingen) voor jachtvliegtuigen en voor 2.300 sorties voor jachtvliegtuigen.

Toelichting:

Dit gebruik van Twente Airport is een aanvulling op de alternatieven die Defensie in december 2023 in de Nota Reikwijdte en Detailniveau Ruimte voor Defensie heeft gemeld.

Defensie heeft eerst vooral gekeken naar uitbreiding van de bestaande jachtvliegtuiglocaties (Leeuwarden, Volkel) en nieuwe jachtvliegtuigcapaciteit op bestaande militaire vliegbases (Eindhoven, Gilze-Rijen, Woensdrecht, De Peel).

Voor het alternatief van samenwerking met een civiele luchthaven kijkt Defensie ook naar de luchthavens Eelde en Lelystad. Daarbij kan het Rijk er ook voor kiezen de extra benodigde capaciteit te verdelen over 2 locaties. Defensie heeft laten weten dat het daarbij gaat om 'militair medegebruik' van een of twee luchthaven(s).

- Gebruik van Twente Airport voor de aanleg en gebruik van een onverharde landingsbaan (dirtstrip);

Toelichting:

Met zo'n dirtstrip kan Defensie oefenen in moeilijke omstandigheden. Dit gebeurt vaak ongepland, vlak voordat een transportvliegtuig daartoe in actie moet komen.

- Gebruik van Twente Airport voor stationering van en corridors voor vrachtdrones.

Toelichting

Drones hebben een hoge prioriteit binnen Defensie. Mede door de oorlog in Oekraïne is zichtbaar geworden dat gevechtssituaties sterk worden beïnvloed door dronegebruik. Voor het oefenen met drones boven land zijn locaties nodig waar de cargodrones gestationeerd kunnen worden. Ook zijn corridors nodig naar de bestaande oefengebieden in Nederland.

b. Op welke manier is onze gemeente betrokken bij het MER onderzoek dat nu gaande is?

ANTWOORD

- In principe zijn wij als gemeente officieel niet betrokken bij het MER onderzoek. Defensie verzorgt zelf de planMER. Wel is er op verschillende momenten door Defensie (rechtstreeks dan wel via de provincie) input gevraagd. Zo hebben we in de zomer van 2024 op verzoek van de provincie veel informatie aangeleverd over plannen en kaders die geraakt kunnen worden door toenemend militair (mede)gebruik door Defensie van Twente Airport. De provincie heeft alle informatie van alle gemeentes in Overijssel verzameld en aan Defensie verstrekt.
- Ook heeft de burgemeester in juli jl. deelgenomen aan een gesprek met gedeputeerde Hoogland, samen met andere Twentse burgemeesters en een vertegenwoordiging van Defensie. Daar heeft hij benadrukt dat de bestaande kaders leidend moeten zijn en gewezen op de effecten van de komst van jachtvliegtuigen op de woningbouwplannen en de verstedelijkingsopgave voor onze regio.

Dit had als direct effect dat in de Nota van Reactie van 28 augustus jl. van Defensie (aan de Tweede Kamer) de volgende passage staat (pagina 11):

“Voor het locatie-alternatief Twente Airport is door de gemeente Enschede gewezen op de effecten hiervan op de woningbouwplannen en de verstedelijkingsopgave voor deze regio. In het planMER zullen deze effecten specifiek in kaart worden gebracht.”

- We hebben in augustus jl. ambtelijk én bestuurlijk gesproken met Defensie over de extra informatiebijeenkomst in Twente (over de datum, plaats, tijd, communicatie) van 3 september jl.. Die gesprekken gingen niet over de inhoud.
- 18 oktober gaan we samen met gedeputeerde Hoogland bestuurlijk in gesprek met staatssecretaris Tuinman. Dan horen we mogelijk wat de eerste bevindingen van Defensie zijn.

c. Hebben wij gegevens aangeleverd en zo ja, welke zijn dit dan?

ANTWOORD

Ja

- Wij hebben op verschillende momenten informatie aangeleverd via de provincie over de huidige kaders en plannen in onze stad en de regio.
 - De gemeente is verder deelnemer in de GR Technology Base. Deze GR heeft zelfstandig informatie aangeleverd. Verder heeft de GR een groot aantal documenten met veel technische informatie aangeleverd, zoals over de huidige vluchtroutes en data over het baangebruik tijdens de afgelopen jaren. Ook deelde TB de plannen uit het verleden voor een burgerluchthaven (2012-2014).
 - Tenslotte hebben wij een brief voorbereid aan Defensie waarin we onze standpunten m.b.t. de drie te onderzoeken functies voor Twente Airport (jachtvliegtuigen, onverharde landingsbaan en vrachtdrones) nog eens verwoorden. Die brief versturen we gelijk met de beantwoording van deze vragen. We sturen die brief mede namens Almelo, Hengelo, Oldenzaal, Dinkelland en Borne verstuurd.
2. Wij willen weten wanneer we als raad worden geraadpleegd door het college B&W over deze ontwikkelingen en waar onze gemeenteraad staat ten opzichte van de Provincie en andere gemeenten in Overijssel:

a) Hoe ver zijn de onderhandelingen gevorderd tussen Provincie, Defensie en gemeenten?

ANTWOORD

Er is op dit moment geen sprake van onderhandelingen.

b) Welke gedeputeerde leidt deze onderhandelingen?

ANTWOORD

Zie ook het antwoord op 2a). Er zijn geen onderhandelingen en dus ook geen gedeputeerde die daar leiding aan geeft. Wel voert gedeputeerde Hoogland op ad hoc basis overleg met bewindspersonen van Defensie en met de Twentse burgemeesters.

- c) Hoe staan we ten opzichte van de andere Twentse gemeenten en is er overleg tussen de gemeenten onderling?

ANTWOORD

De Twentse gemeenten werken sinds kort samen in dit vraagstuk. Dat gebeurt aan verschillende bestuurlijke en ambtelijke tafels. Zo is het vraagstuk aan de orde in het bestuurlijk overleg ROS. Ook hebben wij de brief aan Defensie van vorige week mede namens vijf Twentse gemeenten kunnen sturen. Het (oost Twentse) ambtelijk netwerk dat daarmee is ontstaan blijft de komende tijd actief.

3. In het overzicht met de tijdlijn wordt er door Defensie aangegeven dat er "tussen sep- en dec 2024 gesprekken zullen plaatsvinden tussen Defensie en medeoverheden over de uitkomsten van de onderzoeken en het trechteren naar mogelijke (voorlopige) voorkeursalternatieven":

- a) Wanneer en op welke manier wordt onze raad meegenomen in deze gesprekken?

ANTWOORD

Dat kunnen we niet precies aangeven:

- Doel van deze gesprekken is dat alle relevante informatie voor Defensie op tafel komt, zodat Defensie een transparante en navolgbare afweging kan maken om tot een voorkeursalternatief te komen.
- Mocht uw raad van mening zijn dat onze brief aan Defensie aanvulling behoeft dan horen we dat graag en kunnen we deze signalen alsnog namens uw raad meenemen in ons gesprek met de staatssecretaris op 18 oktober.
- Mogelijk kunnen we uw raad kort na 18 oktober informeren over de eerste uitkomsten. Als dat het geval is, kunnen we dan ook samen met uw raad bepalen of er aanleiding is om actie te ondernemen, teneinde de besluitvorming inzake de planMER te beïnvloeden.
- In januari 2025 neemt het kabinet een ontwerpbesluit. Zodra dit bekend is zullen wij uw raad op de hoogte stellen van onze bevindingen. Indien de uitkomsten van de planMER en de gekozen voorkeurslocaties daartoe aanleiding geven, willen we graag samen met u op zoek naar de beste manier om dit ontwerpbesluit te beïnvloeden. Dat kan formeel via de zienswijzeprocedure. We kunnen ook samen andere manieren verkennen om invloed uit te oefenen.

Enschede, 7 oktober 2024

Burgemeester en Wethouders van Enschede,
de loco-Secretaris, de loco-Burgemeester,

E.A. Smit

N. van den Berg